

På grund af hvad jag nu anfört hemställer jag vördsamt,

att Kammaren behagade besluta den ändring uti 1 § 1 mom. af Kammarens ordningsstadga, att tiden för Kammarens sammanträde bestämmes till klockan 11 förmiddagen.

W. Stråle.

N:o 3.

Af Friherre **Klinekowström:** *Med åtskilliga förslag beträffande vissa delar af Kongl. Maj:ts vid innevarande riksdag afgifna proposition angående statsverkets tillstånd och behof.*

Redan vid början af denna riksdag väckte jag i Första Kammar-
aren motion angående 1885 års statsreglering, beträffande så väl åtskilliga
reservations- och förslagsanslags förändrande till bestämda anslag som
ock nedsättning af några ordinarie anslag i dessas penningebelopp.

Denna nu af mig afgifna motionen skall deremot innehålla förslag
till åtskilliga förändringar i den af Kongl. Maj:t vid innevarande riks-
dag afgifna nådiga proposition angående 1885 års statsreglering.

3:e hufvudtiteln.

För förbättrande af svenske ministerns i Madrid lön, för närva-
rande 20,000 kronor, med ett personligt tillägg af 9,000 kronor, samt
anställande vid nämnda legation af en legationssekreterare med 6,000
kronors lön och öfriga förmåner omkring 4,000 kronor (se bilagan 3:e
hufvudtiteln, pag. 4) skulle en årlig tillökning i svenska statens bidrag
till ministerstaten beredas af omkring 13,400 kronor (Ibid. pag. 22). Då
Kongl. Maj:t, utan att derom tillfråga Riksdagen, ökat den rang d. v.

ministerresidenten såsom sådan egde vid nämnda hof till *ministre plénipotentielle*, delvis för hans ådagalagda förtjenster och skicklighet vid avslutandet af senaste handels- och sjöfartstraktaten med Spanien, synes mig detta alls icke vara talande skäl för en så betydlig löne-tillökning, hvilken jag anser obehöflig och därför nödgas *afslå*.

Hvad en legationssekreterares anställning vid legationen i Madrid beträffar, så tror jag, att om man väntar några år, skall det nog visa sig att våra handelsförbindelser med detta land icke så betydligt ökat sig, för att en »*dylik embetsman med den jemförelsevis höga ställning, som legationssekreterarne intaga*», der nu behöfver anställas. Jag vågar äfven yrka *afslag* å detta af Kongl. Maj:t äskade anslag.

4:e hufvudtiteln.

Kongl. Maj:t har äskat, att till anslaget å *generalitetsstaten* måtte uppföras i hithörande statsrådsprotokoll (se 4:e hufvudtiteln, pag. 8, 9) förordade ökade löneförmåner för en ökad *intendenturpersonal*, samt med betydligt förstörade aflöningsförmåner för hittills varande dylika tjänstemän och dylikt mera, uppgående denna tillökning på ordinarie stat till 51,260 kronor.

Hela detta förslag tyckes ytterst afse att göra generalintendenten till general i generalitetet med verkliga generals löneförmåner, samt småningom och styckevis genomföra den försvarsorganisation, som år 1883 af Riksdagen afslögs. Riksdagen har dessutom redan icke obetydligt bekostat på en år 1878 verkställd reorganisation af arméns intendenturpersonal och på dessa tjänstemäns resors bekostande i främmande länder. När dessutom sannolikt den af Kongl. Maj:t nu äfven föreslagna trängbataljonen vid denna riksdag *icke* lærer bifallas, kan ej heller den nu föreslagna reorganisationen af intendenturen, som deraf delvis skulle bero, för närvarande böra godkännas. Jag yrkar således *afslag* å hela denna fråga och å alla de ökade anslag, som deraf bero.

För *artilleristaben* äskar Kongl. Maj:t ett ökad t ordinarie anslag af 3,800 kronor (se 4:e hufvudtiteln, pag. 9, 10). Då de anordningar för ny lokal för artilleristaben med flere åtgärder, som vederbörande vidtagit för en ny lokal för äfven högre artilleriläroverket, föranledt ofvannämnda ökade behof af anslag, utan att mig veterligen Riksdagen derom blifvit hörd, torde det vara i sin ordning, att regeringen får söka utvägar att anskaffa dertill nödiga medel. Jag yrkar därför *afslag* å det ofvannämnda, ökade anslaget.

Veterinärstaten. De förändringar uti veterinärstaten, med oförändrad anslagssumma (se 4:e hufvudtiteln pag. 10—15), som Kongl. Maj:t föreslår, afseende att indraga nuvarande 47 sqvadronshästläkaretjensterna vid kavalleriet och ersätta dem med 12 bataljonsveterinärer och 5 extra hästläkare, kan jag icke godkänna. Då den nuvarande organisationen, med en hästläkare vid hvarje sqvadron, synes vara vida bättre och tjenligare än den nu föreslagna, synnerligen då vid krigstillfällen oftast måste inträffa att sqvadronerna detacheras, vore det högst olämpligt, synes mig, att beröfva sqvadronen sin hästläkare och derigenom beröfva henne nödig läkarevård. Derföre och emedan denna organisation afser att beröfva militärhästläkarepersonalen 30 individer, nödgas jag härmed yrka *afslag* å densamma.

Vid *indelta arméns och Vermlands fältjägarecorps' vapenöfningsanslag*, 1,322,300 kronor å ordinarie stat, föreslår Kongl. Maj:t enligt Departementschefens utredning (se 4:e hufvudtiteln, pag. 15—21), att från begge vapenöfningsanslagen måtte fränskiljas anslagen af utgifterna för byggnader å mötesplatserna, och detta senare anslag, ökad med 115,000 kronor, sammanföras med ordinarie anslaget till underhåll af sängkläder med mera på mötesplatserna (nu 50,000 kronor) till ett gemensamt ordinarie anslag af 165,000 kronor, såsom reservationsanslag, under benämning »byggnader och sängkläder med mera på mötesplatserna». (4:e hufvudtiteln, pag. 65).

Hela detta förslag *torde lemnas utan afseende*, intill dess en ny organisation af försvarsverket kan ega rum; så mycket hellre, som för tillfälliga, här ifrågasatta utgifter de allmänna besparingarne kunna användas å det stora ordinarie anslaget till indelta arméns och Vermlands fältjägarecorps' vapenöfningar, utgörande 1,322,300 kronor. Äfven kunna nödiga medel åstadkommas genom en obetydlig inskränkning i åtskilliga militära öfningar, och slutligen den å sistnämnda anslag hopade reservation, år 1882 uppgående till 299,121 kronor, för den närmaste framtiden lemnar ock tillgång till de ifrågavarande utgifterna.

Det förslag Kongl. Maj:t framställde angående *organisation af 2 nya batterier inom Svea artilleri, och dessas förläggande i Jemtland* — på sätt Herr Departementschefens lemnade utredning närmare bestämmer (se 4:e hufvudtiteln pag. 22—34) — med alla deraf föranledda kostnader (Ibid. pag. 32), är en fråga af stor vikt.

Hela detta förslag tyckes antyda att delvis, likasom i smyg, vilja tillämpa de grunder för anvärfning af värfvad stam, som förekommo i Kongl. Maj:ts vid senaste riksdag föreslagna, af Riksdagen underkända reorganisation af försvarsverket.

Då dessutom någon väsentligare omdaning af artillerivapnet, utan i sammanhang med försvarsverket i dess helhet, vore olämplig och obetänkt;

då detta samlande af flerehanda militäretablissementer i Jemtland (på Frösön) synes häntyda på afsigten att der äfven borde anordnas permanenta försvarsanstalter (möjligen en fästning);

då alla dessa militära åtgärder just nu må hända skulle kunna för norrmännen anses innebära en demonstration mot dem;

så bör, enligt min åsigt, hela detta förslag med alla deraf föranledda, på åtskilliga ställen i Kongl. Maj:ts proposition uppförda anslag helt enkelt *afslås*.

Det förslag till *upprättande af ett fästnings- och positionsartilleri*, som Kongl. Maj:t framställt och hvarom Herr Departementschefen lemnat en vidlyftig utredning (se 4:e hufvudtiteln, pag. 35—47), afser att organisera en fästningsartilleribataljon å Vaxholm och Oscar Fredriksborg, samt ett fästnings- och positionsartilleriregemente å Karlsborg. Den förra af dessa artilleritrupper skulle medföra en ökad ny kostnad af 115,736 kronor, och för det senare eller fästnings- och positionsartilleriregementet en ökad ny kostnad af 428,291 kronor eller tillsammans 544,027 kronor, deraf Kongl. Maj:t för år 1885 äskar ett extra anslag af 131,500 kronor.

Det skall i sanning erfordras en bra oriktig mening om Riksdagens åsikter rörande hvad *nu* kan och bör göras vid försvaret för att tro det vara möjligt erhålla bifall till detta förslag, utan i samband med en *allmän* reorganisation af försvarsverket.

Då regeringen äfven här synes vilja bitvis insmyga tillämpningen af den af Riksdagen år 1883 underkända försvarsorganisationen; och *då* det ifrågavarande förslaget om ett fästnings- och positionsartilleri under inga vilkor, enligt mitt förmenande, bör bifallas, utan efter mogen pröfning i sammanhang med en ny allmän försvarsorganisation, hvarförutan ett bifall *nu* till Kongl. Maj:ts förslag skulle kunna medföra ganska många olägenheter, så nödgas jag nu yrka *afslag* å hela detta förslag och alla dermed sammanhängande nya anslag.

Upprättande af en trängbataljon jemte stab för trängen har K. Maj:t föreslagit, på grund af den utredning Herr Departementschefen derom inför Konungen i Statsrådet föredragit (se 4:e hufvudtiteln, pag. 47—55). Denna vidtomfattande fråga innebär i sin helhet upprättandet af 6 trängbataljoner med dithörande stab för en ungefärlig kostnad af 1,286,750 kronor, ehuru Kongl. Maj:t för närvarande endast äskar Riksdagens godkännande att upprätta 2 dylika bataljoner, som skulle kosta 428,917 kronor, deraf

uti 1885 års riksstat skulle uppföras kostnaden för *en* dylik bataljon jemte åtskilliga stabspersoner för ett äskadt anslag af 206,700 kronor.

Om detta förslag gäller detsamma, som vid föregående dylika rörande artilleri och intendentur blifvit anmärkt, nemligen att det antyder ett systematiskt bemödande af regeringen att bitvis och i smyg vilja intvinga 1883 års underkända Kongl. arméförslag i arméns nuvarande organisation, hvilket vore farligt att godkänna. Dessutom talar *mot* detta förslag, bland mycket annat:

att det ej synes uppgjort med den hänsyn till sparsamhet, som vederbort; hvarför exempelvis må anföras, att åtskilligt endast tidtals eller 97 dygn tjenstgörande befäl (4:e hufvudtiteln, pag. 52) likväl skulle erhålla full årlig lön, såsom för ständigt årlig tjenstgöring; att en tränginspektör föreslås redan samtidigt med den första bataljonens uppsättning, hvilket tyckes vara aldeles onödigt o. d. m.;

att kostnaden, för närvarande endast 206,700 kronor, dock medförer förbindelsen för Riksdagen, om han bifaller Kongl. Maj:ts proposition, att framdeles med lika stor kostnad uppsätta en andra bataljon, och i framtiden medförer upprättandet af ytterligare 4 dylika bataljoner; det hela uppgående, såsom ofvan nämndes, till en kostnad af 1,286,750 kronor; och slutligen, såsom det viktigaste skälet *emot* godkännandet af hela detta förslag,

att regeringen, genom detsammas framställande, synes vidhålla sin origtiga och olämpliga åsigt att låta de så kallade *sjukvårdstrupperna* utgöra en integrerande del af trängen och först vid krigstillfälle derifrån böra fränskiljas; en åsigt, som den af sakkunnige män senast tillsatta militära helsovårdskomitén på goda skäl afstyrker och hvarom allt jag vidlyftigt yttrat mig i motion N:o 2 vid 1883 års riksdag, pag. 101—108. På grund häraf, jemte många flera högst viktiga skäl, hvilka blefve för vidlyftiga att här anföra, yrkar jag att Riksdagen måtte *afstyrka hela detta förslag*.

Vidare har Kongl. Maj:t, på föredragning af Herr Departementschefen (4:e hufvudtiteln, pag. 61—65), äskat ett extra anslag för år 1885 af 7,000 kronor *till aflöning af personal för drifvande af en ammunitionsfabrik vid Karlsborg*.

Med hänsyn till det betydliga reservförråd af kopparpatroner (ibid. pag. 61), som redan finnes, och då den nuvarande gevärsmodellen sannolikt snart nog kommer att förändras, att döma efter de många stora förändringar, hvilka ofta omtalas från de stora militärstaterna beträffande gevärsmodeller; och då jemte nu äskade årlig aflöning för personal äfven *anläggning* af en patronfabrik på Karlsborg hägrar i bakgrunden, i sin

fulländning erfordrande 900,000 kronor (se pag. 63), synes mig detta anslag af 7,000 kronor på goda skäl för närvarande *icke* böra beviljas.

Följande af Kongl. Maj:t på extra stat äskade anslag (se den Kongl. propositionen, pag. 13) till

etablissemang för artilleridivisionen i Jemtland 350,000 kronor, deraf att år 1885 utgå	125,000 kronor.
en stallbyggnad å Karlsborg för positionsartilleriet	15,000 ”
byggnader för en trängbataljon 273,000 kronor, deraf för år 1885	100,000 ”

torde böra *afslås*, i fall de af mig ofvan framställda yrkanden i hit-hörande frågor skulle vinna Riksdagens bifall.

5:e hufvudtiteln.

De af Kongl. Maj:t under denna hufvudtitel framställda förslag:

[3] »att i händelse Kongl. Maj:t skulle besluta indragning af chefsen för flottans militärpersonal embete, de 2,000 kronor, hvilka på grund af Riksdagens beslut år 1876 såsom årligt tillägg till fasta lönen tillkomma förenämnde chef, så framt han *icke* uppbär flaggmans lön, må på enahanda vilkor få tillgodonjutas af den högre officer vid flottan, som kommer att ersätta nämnde chef;»

[4] »att, derest Kongl. Maj:t skulle besluta tillsätta stationsbefälhafvare och med detta embete i Karlskrona förena öfverkommendantsembetet, såsom särskildt arfvode åt innehafvaren af dessa förenade embeten måtte få användas ett belopp af 3,000 kronor, för år räknadt, utaf de besparingar, som på de till aflöning åt flottans corpser och stater af Riksdagen anvisade anslag må kunna beredas.»

Då dessa båda förslag ytterst synas afse att gynna visse höge tjenstemän i deras löneförhållanden och tillskapa onödigtvis ett tillökadt amiralitet utan motsvarande behof, åtminstone för närvarande, hvaraf närmaste följden blefve Riksdagens förbindelse att bevilja ökade löner och pensioner, synes bäst vara att för närvarande *icke* godkänna dessa förslag, utan desamma *afslå*.

Rörande anslaget till *lots- och fyrinrättningarne med lifräddningsanstalterna* har jag gjort en särskild framställning i min vid denna riksdag i Första Kammaren den 18 dennes väckta motion rörande, bland annat, minskning i åtskilliga ordinarie anslag.

Kongl. Maj:ts framställning (se 5:te hufvudtiteln pag. 7—8), att anslaget till *nautisk-meteorologiska byrån*, 9,000 kronor, må i riksstaten såsom *reservationsanslag* uppföras, anser jag Riksdagen *icke* böra medgifva.

[11] Bland extra anslag under denna hufvudtitel äskar Kongl. Maj:t uppå Herr Departementschefens framställning (se 5:e hufvudtiteln pag. 9—10) till fortsättandet af nybyggnaden af en pansarbåt, för år 1885, en summa af 812,000 kronor.

Ehuru jag numera ej vill motsätta mig detta anslag, må likväl här erinras derom, att de flere anmärkningar, så väl jag som en annan ledamot af Första Kammaren (Herr Carlsund) under tvenne föregående riksdagar framställt mot den ifrågavarande pansarbåten, föranledt till icke oväsentliga förändringar i densamma, ehuru den af den så kallade certkomitén förklarades så förträfflig i sitt ursprungliga skick. Och dessa af senaste granskningskomité föreslagna förändringar af ökad styrka i maskin och deraf följande större fart, af 23 fot ökad längd, af starkare bestyckning, af pansarets förstärkning, af det rörliga tornets borttagande och tornkanonernas uppställning på vändskifva inom Barbet-torn visa mer än väl *befogenheten* af våra anmärkningar.

För *en jernvägsförbindelse mellan varfvet i Karlskrona och Vexjö—Karlskrona jernväg* har Kongl. Maj:t på vederbörande Herr Departementschefs föredragning (se 5:e hufvudtiteln pag. 18—21) äskat ett extra anslag af 215,000 kronor, deraf för år 1885 en summa af 72,122 kronor.

Hela denna icke obetydliga och särdeles kostsamma jernvägsanläggning, under fredstid föga behöflig och under krig snart nog anlagd, synes mig, af flera sparsamhetsskäl, rätt väl för närvarande kunna undvaras, hvarföre jag hemställer, att *icke* något anslag för densamma nu pag. 21—22) af Riksdagen måtte beviljas.

Till *ett nytt kruthus för sjöbefästningarne vid Karlskrona* äskar Kongl. Maj:t enligt Herr Departementschefens framställning (se 5:e hufvudtiteln ett extra anslag af 35,000 kronor.

Då vid och i omgifningarne af Karlskrona och Kungsholms fästning finnas 4 kruthus och derjemte krutförvaringsrum under fästningens vallar, men en del af dessa hus synas vara använda till annan materiels och inventariers förvarande eller vara af fukt besvärade, böra sådana oordningar rättas och olägenheter häfvas, men ej nu anslag begäras till nya byggnader, hvilka blifva obehöfliga, om de befintliga rätt användas och vårdas. Jag tillstyrker att detta anslag af Riksdagen måtte *afslås*.

6:te hufvudtiteln.

Under *landsstaterna i länen* har Kongl. Maj:t äskat (se den nådiga statsverkspropositionen pag. 18 [4—5]), på framställning af vederbörande

Herr Departementschef (se 6:e hufvudtiteln pag. 13—24), att på vissa vilkor det till landshöfdingelönernas bestridande erforderliga belopp, 318,500 kronor, från och med år 1885 uppföres å riksstatens ordinarie anslag, hvaremot landshöfdingelöneregleringsfonden, mot vissa vilkor, med 1885 års ingång skulle till statsverket indragas.

Detta förslag gillar jag *utom* i följande afseenden:

a. Att landshöfding för resor i anledning af beväringmönstringar skulle tillförsäkras rese- och traktamentsersättning enligt gällande rese-reglemente;

Detta finner jag vara en obehörig tillökning i landshöfdings lön, som just lärer blifvit till beloppet så tilltagen, att ifrågavarande utgifter äfven dermed skulle kunna bestridas.

b. Att landshöfding skulle förklaras berättigad att från och med månaden näst efter den, då han, efter 65 lefnadsår och minst 35 tjensteår, deraf minst 5 år såsom landshöfding, från embetet afgått, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension af 7,000 kronor;

Oafsedt att mig synes att den minimitid, som här uppgifvits för tjenst såsom landshöfding, väl hade bort ökas till 7 å 8 år, finner jag pensionen vara väl högt tilltagen. Generalbefälhafvare i militärdistrikt, som i afseende å rang och embetets vigt torde närmast kunna jämföras med landshöfding, har ej mer än 6,000 kronor i pension, hvarföre jag anser landshöfding äfven borde kunna åtnöjas med 6,000 kronor i pension.

c. Att landshöfdingelöneregleringsfondens behållning vid 1884 års utgång i kontant, utestående uppbörd och utlånta medel skulle reserveras för att, i den mån räntan å densamma lemnar tillgång, användas till att förse landshöfdingarnes boställsvåningar med de inventarier af större och varaktigare värde, som af Kongl. Maj:t finnas erforderliga;

Denna här ofvan af Kongl. Maj:t föreslagna omkostnadssummas reserverande för möblering af landshöfdingarnes boställsvåningar på det allmännas bekostnad blir en rätt dyr affär och ett farligt prejudikat beträffande öfrige statens höge embetsmän. Hittills har endast, mig vetterligen, Herr Utrikesministern ansetts böra åtnjuta denna förmån; men med dennes embetsställning och representationsskyldighet böra väl ej herrar landshöfdingar rimligtvis kunna jämföras. Flera andra viktigare skäl, här ej lämpliga att uttala, våga äfven tungt emot en dylik anordning, som jag *på det högsta måste afstyrka*.

d. Att det belopp, hvarmed den åt nuvarande landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län jemte lönen beviljade personella lönetillökningen öfverskjuter den föreslagna lönen, 17,000 kronor, eller sålunda

1,000 kronor, uppföres å allmänna indragningsstaten, att derifrån utbetalas till beställningens nuvarande innehafvare, så länge han dervid kvarstår;

Mot denna punkt har jag intet annat att anmärka, än att mig synes det landshöfdingelönen i Göteborgs och Bohus län, vid nuvarande innehafvarens afgang, rätt väl skulle kunna nedsättas till hvad den före hans tid varit och som den äfven i det högst betalade länet (Malmöhus) befinnes vara, eller 15,500 kronor, hvilket jag anser mig böra påyrka. Det lider väl intet tvifvel, att det bör vara på *annat* sätt än genom en kostsam representation, lyxfulla middagar o. d. m. som en landshöfding bör göra sig aktad och utmärkt.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition rörande statsverkets behof förekommer slutligen på denna hufvudtitel (se statsverkspropositionen [41] pag. 24) begäran om anslag till jernvägsbyggnader, på grund af vederbörande departementschefs derom gjorda utredning och framställning (se 6:e hufvudtiteln pag. 52—62), nemligen på extra stat

till utförande af nybyggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier *vid statens jernvägstrafik* 800,000 kronor, och

till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar 1,550,000 kronor; samt deraf anvisa att utgå:

under år 1885: å 6:e hufvudtiteln till nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier 500,000 kronor;
och utom hufvudtitlarne till ny rörlig materiel 1,000,000 kronor;

under år 1886: till nya byggnader och anläggningar äfvensom till inköp af inventarier 300,000 kronor;

och till ny rörlig materiel 550,000 kronor.

Utan att nu vilja yttra mig öfver behöfligheten af de äskade anslagen till *det* belopp, de här förekomma, synes det mig dock rättast vara, af flere politiska men ock ekonomiska och finansiella *viktiga* skäl, att, på sätt Herr Departementschefen äfven i sitt yttrande till statsrådsprotokollet antyder (6:te hufvudtiteln pag. 62), låta denna utgift, såsom rätteligen att räkna till jernvägs *nybyggnader*, bestridas genom ett genom Riksgäldskontoret upptaget jernvägslån. Den icke obetydliga besparing, som derigenom skulle kunna vinnas i det af Kongl. Maj:t nu afgifna förslag till riksstat, skulle deremot Riksdagen, jemte öfriga besparingar och öfverflödiga obegagnade tillgångar, sammanföra till en *fond*, under Riksgäldskontorets förvaltning och vård, till Riksdagens disposition, att tillgripas när en gång de stora frågorna rörande försvarsverkets omda-

ning och skatteväsendets rättvisare utjemning och fördelning en gång blifvit afgjorda och skola verkställas.

7:de hufvudtiteln.

Rörande *postverkets* utgiftsstat äskar Kongl. Maj:t en tillökning af 213,000 kronor, på grund af den särdeles sakrika och grundliga utredning postverkets chef framlagt och vederbörande departementschef föredragit, rörande postverkets hithörande förhållanden (se 7:e hufvudtiteln pag. 4—22).

Utan att vilja göra någon anmärkning mot de flerehanda förslag till personella lönetillökningar, som nu beträffande postverket blifvit framställda och som jag anser böra beviljas, emedan arbetaren är sin lön värd, synes det mig likväl något oegentligt och föga klokt handadt att, då dessa tillökningar komma att uppgå till omkring 213,000 kronor, jemfördt med 1884 års stat, det oakadt ifrågasätta en sådan nedsättning i afgiften för vissa postförsändelser (från 12 till 10 öre) att beloppet deraf årligen skulle utgöra omkring 493,000 kronor (se inkomstbetänkandet pag. 8) och hvilken åtgärd, *hufvudsakligast till de förmögnare klassernas fördel*, skulle minska den för år 1885 beräknade inkomst af postverket, annars sannolikt uppgående *minst* till samma belopp som 1882—83 eller 5,703,250 kronor, till då endast 5,210,000 kronor; hvarigenom nödvändigt blef att tillgripa postverkets i Statskontoret deponerade reservfond (vid 1884 års slut sannolikt uppgående till 2 millioner kronor) för att betäcka 1885 års postverkets löpande utgifter. Då jag dessutom hyser den mening, att äfven postverket *bör* lemna sitt bidrag till statens gemensamma utgifter, såsom det sker i åtskilliga Europas kulturstater, *kan jag ej bifalla den ifrågasatta nedsättningen i portot, utan måste på det högsta motsätta mig densamma.*

Tullverket. Här har Kongl. Maj:t bland annat hemställt (se den nådiga statsverkspropositionen [6] pag. 28), på grund af Herr Departementschefens utredning och framställning (7:e hufvudtiteln pag. 29—32), »att Riksdagen måtte medgifva, att, då tjänst vid tullverket är ledig och kommer att i vanlig ordning återbesättas, den del af aflöningen efter stat, som icke erfordras för tjänstens uppehållande under dylik ledighet, må tillfalla *tullstatens enskilda pensionsinrättning*, till förmån för enkör och barn efter embets- och tjänstemän samt betjente vid tullverket.»

Denna fråga och hemställan anser jag *icke* för närvarande böra af Riksdagen bifallas, utan hänskjutas till särskild utredning, innan derom definitivt beslut fattas. Derigenom skulle må hända af staten

kunna beredas vederbörande pensionstagare bättre pensioner och mindre afdrag, än nu skulle, genom ett förhastadt bifall, blifva fallet.

Bland extra anslag på denna hufvudtitel förekomma äfven anslagen till de *Kongl. teatrarne* (se den nådiga statsverkspropositionen pag. 31 [21 och 22]). Kongl. Maj:t äskar här, på grund af vederbörande departementschefs utredning och framställning (se 7:e hufvudtiteln pag. 51—56), *dels* ersättning för redan utbetalda förskott af Statskontoret för de Kongl. teatrarne, till betäckande af brist för spelåren den 1 Juli 1881 — den 30 Juni 1883, en sunma af 87,470 kronor; *dels* att Riksdagen måtte medgifva, det de Kongl. teatrarne verksamhet får fortgå å så väl den Stora som den Dramatiska teatern under *tre* spelår, räknadt från den 1 nästkommande Juli; *dels* ock för de Kongl. teatrarne för spelåret 1884—1885, utöfver det å ordinarie stat uppförda anslag af 60,000 kronor, anvisa på extra stat ett anslag af 40,000 kronor.

Till alla delar gillande det förslag, Herr Departementschefen här framställt och som Kongl. Maj:t bifallit, rörande de Kongl. teatrarne fortsatta orubbade verksamhet, lika som hittills, under 3 år, räknadt från den 1 Juli 1884, kan man ej annat än vara särdeles tacksam, att de ifrågavarande betydelsefulla konstaustalterna åtminstone under denna tid blifvit räddade från undergång, emot ett årligt statsbidrag af endast 100,000 kronor, som jag vågar hoppas att så väl Stats-Utskottet måtte tillstyrka som ock Riksdagen bifalla.

8:de hufvudtiteln.

Kongl. Maj:t har, uppå vederbörande departementschefs framställning (8:e hufvudtiteln pag. 2—3), hemställt enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 32 [1], att Riksdagen ville, till arfvode åt en lärare vid Upsala universitet, som kan finnas villig och lämplig att derstädes *meddela undervisning i slaviska språk*, på ordinarie stat bevilja ett årligt anslag af 2,500 kronor.

Oaktadt Herr Departementschefens af Kongl. Maj:t biträdda mening angående den icke blott i vetenskapligt och ekonomiskt utan äfven i politiskt (?) hänseende viktiga slaviska språkundervisningen vid Upsala universitet, vågar jag likväl vara af *annan* mening af skäl, som här torde blifva för vidlyftiga att anföra, och får jag därför yrka, att Riksdagen *icke* måtte bevilja det äskade anslaget.

Kongl. Maj:t har enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 34 [13] äskat, på tillstyrkande af Herr Departementschefen (se 8:e huf-

vudtiteln pag. 23—26), att för uppehållande i hufvudstaden af en *poliklinik för tandsjukdomar*, hvarest tandläkareelever jemväl skola erhålla undervisning, må beviljas ett årligt ordinarie anslag af 4,000 kronor.

Bäst synes mig vara att för närvarande *icke* bifalla denna *nya* anstalts organiserande på det allmännas bekostnad, dervid framtida anspråk torde påkalla växande statsbidrag; utan låta tandläkarnes verksamhet utveckla sig såsom en fri näring. Jag yrkar *afslag* å det äskade anslaget.

Till *offentliggörande i tryck af vissa vid observatoriet i Lund anställda zon-observationer* har Kongl. Maj:t på vederbörande departementschefs framställning (8:e hufvudtiteln, pag. 35—36) enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 36 [24] äskat ett extra anslag af 9,000 kronor, deraf år 1885 skulle utgå 3,000 kronor.

Då det redan på 8:e hufvudtiteln finnes ett årligt ordinarie reservationsanslag af 24,000 kronor till, bland annat, lärda verks utgifvande; *då* universitetet i Lund, utom diverse andra enskilda inkomster, hade vid början af år 1882 utlånta medel till ett belopp af 1,475,315 kronor, synes det mig att Kongl. Maj:t och universitetet torde i befintliga tillgångar nog finna utvägar att bekosta ifrågavarande arbete, om det finnes så behöfligt, utan att erhålla särskildt statsanslag dertill. Jag yrkar att detta anslag *icke* måtte beviljas.

Till vidtagande af åtgärder för *bevarande af vissa kyrkoruiner i Visby* har Kongl. Maj:t uppå framställning af vederbörande departementschef (se 8:de hufvudtiteln pag. 48—49) enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 38 [45] äskat ett extra anslag af 20,000 kronor, deraf för år 1885 skulle utgå 10,000 kronor.

Då i de flesta civiliserade länder *ruiner* af forntida eller medeltidsbyggnader få oftast ostördt gå sin förvandling till mötes, utan hämmande penningeunderstöd från statens sida;

då Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien nog eger tillräckliga enskilda tillgångar, synnerligen genom den senaste året erhållna donationen af 300,000 kronor utan särskilda vilkor eller förbehåll, för att bekosta de ifrågavarande ruinernas underhåll, om detta anses så nödvändigt,

finner jag inga skäl att derpå bortslösa några statens medel, utan hemställer att Riksdagen *icke* måtte bevilja ifrågavarande anslag.

Kongl. Maj:t har, på vederbörande departementschefs utredning och hemställande (se 8:e hufvudtiteln pag. 51—54), äskat, enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 39 [51], *dels* att Riksdagen måtte medgifva, att kronolägenheten *Tomtebodå*, i Solna socken af Stockholms län, må, från

den 14 Mars 1885, till *de blindas institut* upplätas; och *dels* att för uppförande derstädes af nya byggnader för institutet måtte på extra stat anslås en summa af 528,000 kronor samt deraf till utgående under år 1885 en summa af 100,000 kronor.

Till alla delar gillande förslaget att Riksdagen nu ville besluta att öfverlåta kronolägenheten Tomteboda såsom tomt till ett institut för de blinda, och utan att vilja motsätta mig att *framdeles* bevilja de nödiga kostnaderna för uppförande af tidsenliga byggnader för ett blindinstitut, tror jag att för *denna* statsreglering *icke* därför böra anvisas några medel, *dels* emedan den nödiga byggnadsplatsen (Tomteboda) ej blir ledig förr än den 14 Mars 1885, *dels* emedan de nödiga byggnadsritningarne borde upprättas, enligt Öfverintendentsembetets yttrande (se 8:e hufvudtiteln pag. 52), i en större skala. För närvarande torde rättast vara att *afstyrka* det begärda anslaget, hvarom jag värdsamt anhåller.

Slutligen föreslår Kongl. Maj:t Riksdagen, enligt den nådiga statsverkspropositionen pag. 46, på Herr Chefens för Finansdepartementet tillstyrkande (se finansplanen i slutet af statsverkspropositionens bilagor pag. 3—4), *dels* att bilda en fond för *nytt riksdagshus med flere offentliga byggnadsföretag*, hvilken fond skulle ställas under Statskontorets förvaltning och dertill nu afsättas ett belopp af 900,000 kronor; *dels* att till *förstärkande af statsverkets grundfond* må för år 1885 afsättas ett belopp af 966,820 kronor.

Att nu afsätta en så betydlig fond för blifvande allmänna byggnader, utan att veta *om* eller *ens hvilka* deraf skulle komma till utförande eller inom hvilken tid hvarje af dessa byggnadsföretag skulle kunna börjas, synes mig föga öfverensstämma med klok hushållning. Vida rättigare tror jag det vara, och hvilket jag härmed föreslår, att låta dessa båda af Kongl. Maj:t uppgifna summor, tillsammans 1,866,820 kronor, jemte de icke obetydliga besparingar å 1885 års statsreglering, som jag ofvan föreslagit, och hvilken besparing, om den af Riksdagen biträdades, skulle kunna uppgå till omkring 1,270,156 kronor, på sätt här nedan deröfver gjorda sammandrag närmare utvisar; hvartill äfven bör kunna räknas den 1 $\frac{1}{2}$ million kronor, som äro afsedda för nya byggnader och materiel vid statens jernvägsbyggnader, emedan jag föreslagit att denna kostnad skulle bekostas genom *lånade* penningar, hvilket äfven tyckes vara Herr Chefens för Finansdepartementet åsigt såsom det principiellt rigtiga (se finansplanen pag. 3), ehuru Kongl. Maj:t föreslår att dessa medel skola, såsom *anslag*, utgå af statens tillgångar, och att redan nu besluta att dessa samlade tillgångar skulle utgöra grunden till en *särskild fond*, stäld till Riksdagens framtida disposition,

under Riksgäldskontorets förvaltning och vård, för underlättande af de stora frågornas lösning och ordnande, som sedan så många år stått på Riksdagens dagordning beträffande försvarsverkets reorganisation och skattefrågans utjemnande, genom en mot alla skatteklasser och alla beskattningsföremål på rättvisa och billighet grundad, jemförelsevis jemlik beskattning.

Sammandrag

af de i föregående motion påyrkade nedsättningar och besparingar i de af Kongl. Maj:t i Dess nådiga proposition rörande statsverket äskade anslag för 1885 års statsreglering:

Å hufvudtiteln:	Ordinarie	Extra	Utom
	anslag:	anslag:	riksstat:
	K	r	o n o r.
<i>Tredje:</i> Legationen i Madrid	13,400.		
<i>Fjerde:</i> Generalitetsstaten	51,260.		
Artilleristaben	3,800.		
Diverse tillökningar i anslagen för artilleriet, garnisonstruppernes rekrytering, aflöning, remontering och skoning, hästlega, fouragering, mathållning m. m. med anledning af artilleridivisions upprättande i Jemtland	53,459.		
Underhållande af sängkläder m. m. på mötesplatser	115,000.		
Fästnings- och positionsartilleri		131,500.	
Trängbataljon		206,700.	
Ammunitionsfabrik å Karlsborg		7,000.	
Artilleridivision i Jemtland		125,000.	
Stallbyggnad för positionsartilleri å Karlsborg		15,000.	
Byggnader för trängbataljon ...		100,000.	
Transport	236,919.	585,200.	

Å hufvud- titeln:	Ordinarie anslag:	Extra anslag:	Utom riksstat:
	K r	o n o	r.
	Transport	236,919.	585,200.
<i>Femte:</i>	Jernvägsförbindelse mellan Varfvet och jernvägen Karlskrona—Vexjö		72,122.
	Nytt kruthus vid Karlskrona.....		35,000.
<i>Sjette:</i>	Till nybyggnader och inventarier m. m. vid statens jernvägar		500,000. 1,000,000.
<i>Sjunde:</i>	Postverket.....	213,000.	
<i>Åttonde:</i>	Arfvode åt en lärare i slaviska språk	2,500.	
	Poliklinik för tandsjukdomar.....	4,000.	2,415.
	Zon-observationers tryckning		3,000.
	Bevarande af Visby kyrkoruiner		10,000.
	Institut för blinda.....		100,000.
Fond för framtida offentliga byggnadsföretag			900,000.
Förstärkande af statsverkets grundfond			966,820.
	Summa kronor	<u>456,419.</u>	<u>1,307,737. 2,866,820.</u>
			4,630,976.

Om remiss af denna min motion till Stats-Utskottet får jag vördsammt anhålla.

Stockholm den 24 Januari 1884.

R. Klinckowström.